ר שם בגמרא.
ש שם. ת שם.
א שם בְּמִשְׁנָה וְכִפְרוּשׁ הָרִאשׁוֹן שְׁבָּרֹאשׁ״י (ד״ה ונותנין).

(מח) **בִּכְפִיפָה מִצְרִית** (פֵּרוּשׁ, קֻפָּה שֶׁעוֹשִׁין מִן הַגֹּמָא וּמִמִּינֵי עֲרָבָה), * [ר]**וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִגְבִּיהַּ * הַכְּפִיפָה מְשׁוּלֵי הַכְּלִי טָפַח,** (מט) **מִשּׁוּם שִׁנּוּי: יג** [ש]**כְּלִי שֶׁמְּעָרִין** (פֵּרוּשׁ שֶׁמְּרִיקִין) **בּוֹ** יַיִן מֵהֶחָבִית, (נ) **לֹא יִתֵּן בְּפִיו קַשִּׁין וְקֶסָמִין** (נא) * **בְּחֻזְקָה,** (נב) **שֶׁאֵין לְךָ** (נז) **נִיצוֹצוֹת קְטַנּוֹת הַנִּשּׁוֹפוֹת בָּאֲחֲרוֹנָה מִתּוֹךְ הַפִּסְלָת, יַפְסִיק וְיַנִּיחַ עִם הַשְּׁמָרִים, שֶׁאִם לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן, הֲנֵי נִיצוֹצוֹת** (יז) (נד) **מוֹכְחֵי** (נה) **שֶׁהוּא בּוֹרֵר. מֵתָר לְהַגְבִּיהַּ הֶחָבִית עַל אֵיזֶה דָּבָר** (נו) **כְּדֵי שֶׁיְּקַלַּח מִמֶּנּוּ הַיַּיִן הֵיטֵב** (רוקח הלכות יום טוב סי׳ רמ) **ובית יוסף** (ד״ה מותר)): **טו** [א]**מִסַּנֶּנֶת** (נז) **שֶׁנָּתַן בָּהּ חֲרָדָל לְסַנְּנוֹ, מֻתָּר לִתֵּן בָּהּ בֵּיצָה, אַף עַל פִּי שֶׁהַחֶלְמוֹן יוֹרֵד לְמַטָּה עִם הַחֲרָדָל**

בְּאֵר הֵיטֵב

(ס״ק יא) בְּאֵם מְכַסֶּה בְּסוּדָר אֶת כָּל הַכְּלִי, יְזָהֵר שֶׁלֹּא יִהְיֶה גּוֹבַהּ טָפַח, וְעַיֵּן סִימָן שט״ז סָעִיף י״ג (ט״ז ס״ק יא). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג) נִרְאֶה לִי דְּבְאוֹתוֹ כְּלִי הַעֲשׂוּיָה כְּנָפָה שֶׁמְּסַנְּנִין בּוֹ דֵּינוֹ כְּמִשְׁפָּרֶת, הוֹאִיל וּמֵיחַד לְכָךְ, עַיֵּן סָעִיף י׳. וְעַיֵּן בְּגִנַּת וְרָדִים חֵלֶק אֹרַח חַיִּים כְּלָל ג׳ סִימָן י״ב) [י״ג] וּבְיַד אַהֲרֹן (הגב״י):

יג (מז) **כְּסֶנֶּנֶת.** וּבְצָלוּל שָׁרֵי, עַיֵּן סָעִיף י׳. נֶהֱגוּ שֶׁלֹּא לִתֵּן שְׁמָרִים בְּמִשְׁקֶה בְּשַׁבָּת כְּדֵי לְהַעֲמִידָן אַף עַל פִּי שֶׁרָאוּי לִשְׁתּוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, וְנִרְאֶה לִי דְּהֵנֵי תּוֹלָדַת

בֵּאוּר הֲלָכָה

נִפְרְשׁוּ הַשְּׁמָרִים מִן הַיַּיִן יָפֶה וְכָל הַיַּיִן גּוּף אֶחָד הוּא, עַל כֵּן לֹא שַׁיָּךְ שָׁם בְּרִירָה אֲפִלּוּ אִם יְסַנְּנוּ, וְעַל כֵּן הַתִּירוּ בְּסוּדָר. כָּתַב הַטַּ״ז (ס״ק) **דְּהוּא הַדִּין חֹמֶץ אַף שֶׁהוּא עָב וְעָכוּר, דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִשְׁתּוֹתוֹ בְּלִי סִנּוּן, וְעַל כֵּן דִּינוֹ כְּיַיִן מִגּוֹ וּמֻתָּר לְסַנְּנוֹ, אֲבָל אִם הוּא עָב הַרְבֵּה שֶׁאֵין רְאוּי לִשְׁתּוֹתוֹ כְּלָל, אָסוּר לְסַנְּנוֹ אֲפִלּוּ בְּסוּדָר מִשּׁוּם בּוֹרֵר. וְזֶהוּ בְּסֶתֶם חֹמֶץ, אֲבָל חֹמֶץ שֶׁהִתְלִיעַ [וְנִכְנָסִים בּוֹ הַתּוֹלָעִים נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ], אָסוּר לְסַנְּנוֹ אֲפִלּוּ בְּחֹל** [כֵּן כָּתַב בְּחָכְמַת אָדָם סִימָן ל״ח (ס״ח)]:

יב * **וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא** [ב]**יַגְבִּיהַּ וְכוּ'. לְטַעַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּמִסַּיִם מִשּׁוּם שִׁנּוּי, אֲפִלּוּ אִם הִגְבִּיהַּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת גַּם כֵּן אָסוּר לְשַׁמֵּר, אֲבָל לְרַשִּׁ״י** (ד״ה שלא יגביה) **וְיָתֵר הַפּוֹסְקִים שֶׁנִּכְתֹּב לְקַמִּיהּ** (ד״ה הכפיפה) **דְּהַטַּעַם הוּא** [א]**מִשּׁוּם אֹהֶל, אִם הִתְקִין זֶה מֵעֶרֶב שַׁבָּת מֻתָּר לְשַׁמֵּר בְּשַׁבָּת:**

* **הַכְּפִיפָה מְשׁוּלֵי הַכְּלִי וְכוּ' מִשּׁוּם שִׁנּוּי.** טַעַם זֶה כָּתַב הָרַ״ן (נז: ד״ה ובלבד) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָה, וּדְלֵא כְּרַשִּׁ״י (שם) דְּסָבִירָא לֵיהּ מִשּׁוּם אֹהֶל, וּבֶאֱמֶת קָשֶׁה מְאֹד לִדְחוֹת טַעַם זֶה, דְּהַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים כָּתְבוּ גַּם כֵּן הָכִי, הֲלֹא הַמָּה הָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (קלט: ד״ה ובקפיפה) [שָׁקְכִינוּ מִקָּרוֹב לְאוֹרוֹ] וְהָרַמְבַּ״ם (פכ״ב הל״ג) וְהַטּוּר וְהַמְּאִירִי (ד״ה אע״פ). **וּלְעִנְיַן סוֹדָר, דַּעַת הָרַ״ן** (שם) **וְהֵבִיאוֹ הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (ס״ק יג), **דְּשָׁם לֹא בְּעִינַן שֶׁיִּהְיֶה פְּחוֹת מִטֶּפַח מִשּׁוּלֵי הַכְּלִי שֶׁתַּחְתֶּיהָ, דְּדֵי בְּהַשִּׁנּוּי שֶׁזְּהִיר בּוֹ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה בּוֹ גֻּמָּא קֹדֶם הַסָּנוּן, וּמִשּׁוּם חֶשֶׁשׁ אֹהֶל אֵין בָּזֶה דַּאֲיָן הַכְּלִי שֶׁתַּחְתֶּיהָ רָחָב הַרְבֵּה, וּכְשִׁיטָתוֹ לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן שט״ו סָעִיף [קָטָן] כ״א. וְהַטַּ״ז** (ס״ק יא) **חוֹלֵק עָלָיו, וְסָבִירָא לֵיהּ דְּגַם בְּסוּדָר צָרִיךְ שֶׁלֹּא יַגְבִּיהַּ מִשּׁוּלֵי הַכְּלִי שֶׁתַּחְתֶּיהָ טֶפַח מִשּׁוּם חֶשֶׁשׁ אֹהֶל, אוֹ שֶׁלֹּא יִכָּפֶה בְּהַסּוּדָר עַל פְּנֵי כָּל הַכְּלִי, דְּאַז אֵין בָּזֶה מִשּׁוּם חֶשֶׁשׁ אֹהֶל לִכְלֵי עִלְּמָא, וְעַיֵּן מַה שֶּׁתַּתְבַּנוּ לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן שט״ו** (ס״ק מח־מט):

יג * **בְּחֻזְקָה. מִדִּבְרֵי הָרַאֲבַ״ד הַמּוּבָא בְּרַ״ן** (שם ד״ה לא) **מַשְׁמַע, דְּאִם אֵינוֹ מְהַדֵּק בְּחֹזֶק וְיוֹכִיחַ קְצָת קֶסָמִין וְקַשִּׁין לַעֲבֹר דֶּרֶךְ שָׁם, לֹא אָסְרוּ בָּזֶה, דִּלְא מִיחֲזֵי כְּמְשַׁמֶּרֶת, וְלָכֵן קָאָמַר הַגְּמָרָא לֹא נְהַדֵּק אִינִישׁ וְכוּ', וּבְטוּר סָתַם הַדְּבָרִים וְלֹא הִזְכִּיר דְּדַוְקָא בְּחֹזֶק:**

מְשַׁמֶּרֶת מַמָּשׁ הִיא, שֶׁהֲרֵי עוֹבְרִין בָּהּ שְׁמָרִים, אֶלָּא כֵּיוָן דְּאֵיתָא קֶסָמִין וְטִנּוֹפֶת דְּלֹא עָבְרִי בְּהוּ דְּמֵי לְמִשְׁמֶּרֶת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁאֵין לְךָ, (מג) הֵינוּ לְעִנְיַן דְּמִעֲבֵב הֵיטֵב עַל כָּל פָּנִים הַקֶּסָמִין וְהַטִּנּוֹפוֹת מִלַּעֲבֹר: **יד (נג) נִיצוֹצוֹת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר טִפּוֹת קְטַנּוֹת הַמִּטְפְּטְפוֹת כְּשֶׁנִּפְסָק הַקִּלּוּחַ: **(נד) מוֹכְחֵי וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּמוּכָח שֶׁהוּא בּוֹרְרָם מִתּוֹךְ הַפִּסְלָת שֶׁבְּשׁוּלֵי הַכְּלִי, אֲבָל תְּחִלַּת שְׁפִיָּתָן כְּשֶׁעֲדַיִן אֵין הַפִּסְלָת נָכָר, לְאוֹ בּוֹרֵר הוּא: **(נה) שֶׁהוּא בּוֹרֵר.** וּמַיְרֵי שֶׁרוֹצֶה לִשְׁתּוֹת לְאַחַר זְמָן, (מד) דְּאִם בְּדַעְתּוֹ לִשְׁתּוֹתוֹ לְאַלְתַּר, הֲלֹא קַיְמָא לָן דְּאֹכֶל מִתּוֹךְ פִּסְלָת כְּשֶׁבּוֹרְרָם שֶׁלֹּא עַל יְדֵי כְּלִי, מֻתָּר אִם בְּדַעְתּוֹ לֶאֱכֹל מִיָּד, וְכָאן אַף שֶׁמְּעָרָה מִכְּלִי לִכְלִי מִכָּל מָקוֹם עִקַּר הַבְּרִירָה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי יָדָיו. וְאִם נָתַן קֶסָמִין בְּפִי הַכְּלִי שֶׁמְּעָרָה בְּתוֹכוֹ כְּדֵי שֶׁיִּסְתַּנֵּן הֵיטֵב, בָּזֶה אֲפִלּוּ לְאַלְתַּר אָסוּר אִם אֵינוֹ מַפְסִיק כְּשֶׁמַּתְחִילִין הַנִּיצוֹצוֹת לֵירֵד מִשָּׁם, דְּחִשִּׁיב כְּבוֹרֵר עַל יְדֵי כְּלִי. [ג]וְאָסוּר לִשְׁפֹּךְ הַשֵּׁמֶן מִן הָרִטָב, וַאֲפִלּוּ אִם לֹא יִסְרֵם בְּכַף אֶלָּא יִשְׁפֹּךְ בְּהַכְּלִי עַצְמָהּ דַּהֲוָה כְּבוֹרֵר בְּיָד וְלֹא בִּכְלִי וְכַנַּ״ל, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר, דְּהַשֵּׁמֶן מִקְרֵי פִּסְלָת לְגַבֵּי הָרִטָב אִם אֵינוֹ רוֹצֶה לֶאֱכֹל הַשֵּׁמֶן לְאַלְתַּר, וּפִסְלָת מִתּוֹךְ הָאֹכֶל אָסוּר אַף אִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל הָאֹכֶל לְאַלְתַּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּרֵישׁ הַסִּימָן (ס״ד). וְאִם שָׁפַךְ בְּיַחַד עִם הַשֵּׁמֶן גַּם מִקְצָת מִן הָרִטָב, שָׁרֵי [אַחֲרוֹנִים]: **(נו) כְּדֵי שֶׁיְּקַלַּח וְכוּ'.** וְאַף עַל פִּי שֶׁעַל יְדֵי זֶה יוֹרֵד יַיִן גַּם מִתּוֹךְ הַשְּׁמָרִים, אֵינוֹ חָשׁוּב כְּבוֹרֵר כָּל זְמַן שֶׁאֵין הַנִּיצוֹצוֹת מַתְחִילִין לֵירֵד מִן הַשְּׁמָרִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר (ס״ק נד): **טו (נז) שֶׁנָּתַן בָּהּ וְכוּ'.** הֵינוּ מֶעֱרֶב שַׁבָּת, דִּבְשַׁבָּת אָסוּר לְסַנֵּן מִשּׁוּם דְּהַפִּסְלָת שֶׁבַּחֲרָדָל נִשְׁאָר לְמַעְלָה (מה) וּמַחֲזֵי כְּבוֹרֵר כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ אוֹכְלָן, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן תק״י סָעִיף ג׳

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּוֹרֵר, דְּעַל כָּל פָּנִים יוֹרְדִין שְׁמָרִים מֵהַמַּשְׁקֶה בְּשׁוּלֵי הַכְּלִי דּוּמְיָא דְּמַחְבֵּץ. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח): **יד (יז) מוֹכְחֵי.** וּתְחִלַּת שְׁפִיָּתָן כְּשֶׁאֵין הַפִּסְלָת נִכָּר לְאוֹ בּוֹרֵר הוּא. רַ״ן (נז: ד״ה שפה). וּלְפִי זֶה אָסוּר לְעָרוֹת שֵׁמֶן מֵהַמַּאֲכָל, דְּהָא שְׁנֵי מִינֵי אֱכָלִין הֵם וְאָסוּר לִבְרוֹר אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ אֶלָּא בְּיָדוֹ כְּדֵי לֶאֱכֹלוֹ מִיָּד, וְהָכָא כְּשֶׁמְּעָרֶה מַהֲנֵי מִינֵי אֱכָלִין הַרְבֵּה אָסוּר כְּמוֹ בְּשֵׂכָר. וְאֶפְשָׁר דְּלֹא שַׁיָּךְ בְּרִירָה אֶלָּא בְּדָבָרִים הַמְעֹרָבִים, אֲבָל הָכָא לְחוּדֵיהּ קָאֵי, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז). כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תק״י

יב (נא) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג): **(נב)** פָּשׁוּט: **(נג)** ט״ז (ס״ק יא): **יג (מא)** חִדּוּשֵׁי הָרַ״ן (המיוחסים, ד״ה אמר רב ספא): **(מב)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) בְּשֵׁם שִׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (נז: אות ד, ע״ש): **(מג)** אַחֲרוֹנִים: **יד (מד)** וּבְחַיֵּי אָדָם (ח״ב) כְּלָל ט״ז סָעִיף ט׳ מַחְמִיר אֲפִלּוּ כְּשֶׁרוֹצֶה לִשְׁתּוֹת לְאַלְתַּר, וּבְמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) לְפִי מַסְקָנָתוֹ וְאַלִּיָּה רַבָּה (ס״ק כג)

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (סט״ז) כתב הטעם: כדי לשנות מדרך החול. **ב]** ובשו״ע הרב (סעיפים יח־יט) הסכים למגן אברהם שמה ששופך נקרא שזהו מה שברר וכששופך הפסולת אסור. ובסידור כתב שהנשאר בידו נחשב הדבר שברר ואם שפך הפסולת ונשאר בידו אוכל מותר.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שיט שכ

וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ, (סו) **לֹא יְחַבְּצֵם בְּיָדוֹ** (עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש״מ סָעִיף י״א). הַגָּהָה: הָרוֹקֵק בָּרוּחַ בְּשַׁבָּת וְהָרוּחַ

(סז) * מְפַזֵּר הָרֹק, חַיָּב מִשּׁוּם (סח) זוֹרֶה (מהרי״ל (מנהגים) בשם אור זרוע (ס״ג סי׳ נט) וירושלמי פרק כלל גדול (פ״ז ה״ג)):

שכ דִּינֵי סְחִיטָה בְּשַׁבָּת. ובו כ׳ סְעִיפִים:

א [א]**זֵיתִים** (פ) **וַעֲנָבִים** (א) **אָסוּר לִסְחֹטָן** (ב) (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ב סָעִיף ה), [ב]**וְאִם יָצְאוּ מֵעֲצָמָן** (ג) **אֲסוּרִים, אֲפִלּוּ לֹא הָיוּ עוֹמְדִים** (ד) [ג]**אֶלָּא לַאֲכִילָה. [ד]וְתוּתִים וְרִמּוֹנִים** (ה) **אָסוּר לִסְחֹטָן, וְאִם יָצְאוּ מֵעֲצָמָן, [ה]אִם עוֹמְדִים** (ו) **לַאֲכִילָה מֻתָּר, וְאִם עוֹמְדִים לְמַשְׁקִים אָסוּר. וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת, מֻתָּר** (ז) * (ח) **לִסְחֹטָן.**

א שַׁבָּת קמ״ג (ע״ב) בְּמִשְׁנָה וּבַגְּמָרָא. ב שָׁם. ג שָׁם כְּאוּקִימְתָּא דִּשְׁמוּאֵל דְּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּהָא. ד שָׁם (קמה) בְּרַיְתָא כְּדִבְרֵי הַכֹּל, וְכֵן כָּתְבוּ הָרִי״ף (ס.) וְרֹא״שׁ (פכ״ב סי׳ ב) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק (כ״ח) [כ״א] (הי״ב) וּסְמַ״ג (לאוין סה). ה שָׁם וּכְרַבִּי יְהוּדָה וּכְדִמְפַרֵשׁ לֵהּ שָׁם בַּגְּמָרָא קמ״ד (ע״א).

בַּאֵר הֵיטֵב

א (פ) **וַעֲנָבִים.** וְדִבֶּר תּוֹרָה אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל דְּרִיכַת זֵיתִים וַעֲנָבִים בְּלֶבֶד. רַמְבַּ״ם (פכ״א הי״ב). וְעַיֵּן סָעִיף ד׳: (ג) **לְסָחְטָן.** עַיֵּן ט״ז (סק״א) שֶׁהָעֱלָה הָא דְּשָׁאר פֵּרוֹת מֻתָּר לְסָחְטָן, דְּהַיְינוּ בְּסָתָם דְּאִמְרִינַן מִסְתָּמָא הָכִי מְכַוַּן לְמִתֵּק, וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא נֶהֱנֶה מִמַּה שֶׁיּוֹצֵא מִשְּׁקָה, מִכָּל מָקוֹם עִקַּר כַּוָּנָתוֹ בִּשְׁעַת סְחִיטָה לֹא הָיְתָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל מְתוֹק הַנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַסְּחִיטָה, שְׁזֶּה דֶּרֶךְ הַסְּחִיטָה בִּשְׁאָר הַפֵּרוֹת שֶׁאֵין עוֹמְדִים לְמַשְׁקִים, אֲבָל בְּמִכְנַן לְהוֹצִיא מֵהֶן מַשְׁקֶה לְצֹרֶךְ הַמַּשְׁקֶה וְגִלָּה דַּעְתּוֹ שֶׁבִּשְׁבִיל הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצֵא הוּא סוֹחֵט, וַדַּאי אָסוּר לְדִבְרֵי הַכֹּל אַף בִּשְׁאָר פֵּרוֹת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

בֵּאוּר הֲלָכָה

בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס״ק יט)], דְּאִיתָא שָׁם נוֹתְנִים מַיִם לְתוֹךְ קֶמַח קָלִי וּבִלְבֵד שֶׁלֹּא יְגַבֵּל, נוֹתְנִים שְׁמִשְׁמִין וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ וּבִלְבֵד שֶׁלֹּא יְגַבֵּל. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה. וְהֶנָּכוֹן הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ דְּהַאי בְּרַיְיתָא אַתְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה (קנה:), וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַיְינוּ שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַרְבֵּה כִּי אִם מְעַט מְעַט כִּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם קנ״ו (ע״א), דְּלְרַבִּי הַנְּתִינַת מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח אָסוּר, וּלְפִי זֶה גַּם מַה שֶּׁסִּים הַבְּרַיְיתָא נוֹתְנִים שְׁמִשְׁמִין וְכוּ׳, גַּם כֵּן אַתְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה. וּלְפִי זֶה הָרַמְבַּ״ם שָׁהָעִתִּיק דִּין זֶה אַזְיל לְשִׁיטָתוֹ דְּפָסַק (פכ״א הל״ד) כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה דְּנוֹתְנִין מַיִם לְמָרָק, וְעַל כָּרְחָךְ דְּעַל נְתִינַת מַיִם אֵין אִסּוּר מְשׁוּם לֹשׁ כְּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם (קנה:), אֲבָל לְדַעַת הַפּוֹסְקִים דְּפוֹסְקִים כְּרַבִּי, גַּם הַנְּתִינַת שְׁמִשְׁמִין וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ אָסוּר מְשׁוּם לֹשׁ, [ב]וְאִם כֵּן לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַמּוּבָא לְקַמָּן בְּסִימָן שכ״א סָעִיף י״ו וּבְסִימָן שכ״ד סָעִיף ג׳, גַּם בְּהַנְּתִינָה יֵשׁ אִסּוּר. כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי:

* **מְפַזֵּר וְכוּ׳. בְּתְשׁוּבוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר** (מהדו״ק) סִימָן כ׳ **נִסְתַּפֵּק בְּשׁוּפַּךְ מַיִם מְרֻעָטִים מִצְּלוֹחִית דֶּרֶךְ חַלּוֹן וְהָרוּחַ מְפַזֵּר הַטִּפּוֹת אֹתָהּ פּוֹנָה לְכָאן וְאַחַת פּוֹנָה לְכָאן אִי חַיָּב מְשׁוּם זוֹרֶה, וְהֶעֱלָה לְצַדֵּד הַרְבֵּה לְהָקֵל** מִדְּהִשְׁמִיטוּהוּ הַפּוֹסְקִים הֵיְינוּ שֶׁלְּמִי שֶׁמַּע מִנָּּה דְּלֹא סְבִירָא לֵהּ כֵּן, אֶלָּא דִּמְלָאכָה זוֹרֶה הוּא כְּעֵין בּוֹרֵר דִּמְבָרֵר פְּסֹלֶת מִתּוֹךְ אֹכֶל, אֲבָל בְּכָלּוּ פְּסֹלֶת אֵינוֹ חַיָּב מְשׁוּם זוֹרֶה. **וְאַף לְדַעַת הָרַמְ״א יֵשׁ לְצַדֵּד דְּהוּא דַּוְקָא בָּרֹק, דִּכְמוֹ דְּאֵין דָּישָׁה וּמְעַמֵּר אֶלָּא בִּגְדוּלֵי קַרְקַע כֵּן אֵין זוֹרֶה אֶלָּא בִּגְדוּלֵי קַרְקַע, וְאָדָם נִקְרָא גְּדוּלֵי קַרְקַע, אֲבָל לֹא בְּמַיִם דְּלֹא הָוֵי גְּדוּלֵי קַרְקַע**, וְעוֹד, דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ, וּפְסִיק רֵישָׁא דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ יֵשׁ מַתִּירִים עַיֵּן שָׁם. **וּבְסָפֵק אַלְפֵי מְנַשֶּׁה** (שבת ה. ד״ה ואגב) **פָּרַשׁ דְּכַוָּנַת הָיְרוּשַׁלְמִי דְּהוּא בְּמַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים עַל יְדֵי הָרוּחַ, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ דּוּגְמָא, פְּרוּשׁ דְּכְמוֹ בְּזוֹרֶה אַף דְּהָרוּחַ הוּא מְסַיַּעְתּוֹ אֲפִלּוּ הָכִי חַיָּב, כֵּן בְּרוֹקֵק דְּהַעֲבָרָתוֹ עַל יְדֵי הָרוּחַ גַּם כֵּן חַיָּב, וְהוּא נָכוֹן:**

א * **מֻתָּר לְסָחְטָן.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ז) שֶׁכָּתַב דַּאֲפִלּוּ כְּשֶׁסְּחָטָן לְשֵׁם מַשְׁקֶה. וְאַף שֶׁהַט״ז (סק״א) הִסְכִּים לִשְׁיטַת רַשׁ״י (קמד: ד״ה כרב חסדא) דְּדַוְקָא אִם סְחָטָן סְתָמָא, וְנוֹכַל לוֹמַר דְּכַוָּנָתוֹ כְּדֵי לְמַתֵּק הַפֵּרִי וְלֹא לְשֵׁם מַשְׁקֶה, וּפֵרַשׁ הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי, וְנִרְאֶה דְּהָאי בְּרַיְיתָא אַתְיָא כְּרַבִּי יְהוּדָה (קנה:), וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַיְינוּ שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַרְבֵּה כִּי אִם מְעַט מְעַט כִּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם קנ״ו (ע״א), דְּלְרַבִּי הַנְּתִינַת מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח אָסוּר, וּלְפִי זֶה גַּם מַה שֶּׁסִּים הַבְּרַיְיתָא נוֹתְנִים שְׁמִשְׁמִין וְכוּ׳, גַּם כֵּן אַתְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה. וּלְפִי זֶה הָרַמְבַּ״ם שָׁהָעִתִּיק דִּין זֶה אַזְיל לְשִׁיטָתוֹ דְּפָסַק (פכ״א הל״ד) כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה דְּנוֹתְנִין מַיִם לְמָרָק, וְעַל כָּרְחָךְ דְּעַל נְתִינַת מַיִם אֵין אִסּוּר מְשׁוּם לֹשׁ כְּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם (קנה:), אֲבָל לְדַעַת הַפּוֹסְקִים דְּפוֹסְקִים כְּרַבִּי, גַּם הַנְּתִינַת שְׁמִשְׁמִין וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ אָסוּר מְשׁוּם לֹשׁ, [ב]וְאִם כֵּן לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַמּוּבָא לְקַמָּן בְּסִימָן שכ״א סָעִיף י״ו וּבְסִימָן שכ״ד סָעִיף ג׳, גַּם בְּהַנְּתִינָה יֵשׁ אִסּוּר. כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר לִתֵּן: **(סו) לֹא יְחַבְּצֵם בְּיָדוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לֹא יְקַבְּצֵם בְּיָדוֹ לְהַפְרִיד אוֹתָם מִן הַדֶּבֶשׁ. וְדַע, דְּבְתוֹסֶפְתָּא (פ״ג הי״ב) אִיתָא אֲבָל מְחַבֵּץ הוּא מַעֲשֶׂה קְדֵרָה וְאוֹכֵל, (פמ) וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר לְהַפְרִיד בְּכַף מֵאֲכָל עֲבֶה מִן הָרוֹטֶב דְּמֻתָּר, מְשׁוּם דְּדֶרֶךְ אֲכִילָה הוּא בְּכָךְ. נֶהֱגוּ שֶׁלֹּא לִתֵּן שְׁמָרִים בְּמַשְׁקֶה בְּשַׁבָּת כְּדֵי לְהַעֲמִידָם, אַף עַל פִּי שֶׁרְאוּי לִשְׁתּוֹתוֹ בְּשַׁבָּת. וְהַמֶּגֶן אַבְרָהָם (ס״ק יד) כָּתַב דְּזֶהוּ תּוֹלֶדֶת בּוֹרֵר, דְּעַל יְדֵי זֶה יוֹרְדִין גַּם שְׁמָרֵי הַמַּשְׁקֶה עַצְמוֹ בְּשׁוּלֵי הַכְּלִי, וְהוּא דּוּמְיָא דְּמְחַבֵּץ, שֶׁעַל יְדֵי הַקְּבָה שְׁנוֹתְנִים בּוֹ מִתְפָּרֵד הַקּוֹם מִן הֶחָלָב: **(סז) מְפַזֵּר הָרֹק.** וְלֹא רָאִינוּ מִי שֶׁחוֹשֵׁשׁ לָזֶה [א]כַּיָּוֹן דְּאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לְכָךְ, וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵין זֶה דֶּרֶךְ זוֹרֶה [חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (שו״ת מהדו״ק סי׳ כ)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מפזר): **(סח) זוֹרֶה.** וְזוֹרֶה אֶת הַתְּבוּאָה בְּרֹחַת לְרוּחַ הוּא אֶחָד מִל״ט אֲבוֹת מְלָאכוֹת:

א (א) אָסוּר לִסְחֹטָן. (פ) חַיָּב מְשׁוּם מְפָרֵק, דְּהוּא תּוֹלֶדָה דְּדָשׁ: **(ב) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ב.** דְּשָׁם נִתְבָּאֵר לְעִנְיַן טְעִינַת הַקּוֹרָה מִבְּעוֹד יוֹם עַל זֵיתִים וַעֲנָבִים, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן מ״ב: **(ג) אֲסוּרִים.** גְּזֵרָה (ג) שֶׁמָּא יָבֹא לִסְחֹטוֹ לְכַתְּחִלָּה: **(ד) אֶלָּא לַאֲכִילָה.** דְּהַיְינוּ שֶׁקִּבְּצָם לַאֲכִילָה, (ג) וְהַטַּעַם, דְּכֵיוָן דְּרֻבָּן לִסְחִיטָה קַיְימָא, נִיחָא לֵיהּ בְּהַמַּשְׁקֶה שֶׁזָּבוּ, (ד) וְשֶׁמָּא יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶן לִסְחִיטָה: **(ה) אָסוּר לְסָחְטָן.** אַף שֶׁסְּתָמְיהוּ עוֹמְדִין לַאֲכִילָה, הוֹאִיל וּמְקֻצָּת בְּנֵי אָדָם סוֹחֲטִין אוֹתָם כְּזֵיתִים וַעֲנָבִים, (ה) אֲסָרוּהָ רַבָּנָן אָטוּ זֵיתִים וַעֲנָבִים: **(ו) לַאֲכִילָה וְכוּ׳.** דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ בְּמֶה שֶׁזָּבוּ וְלִיקָּא לְמִגְזַר שֶׁמָּא יִסְחֹט, וְאִם לֹא נִתְכַּוֵּן בְּעֵת קִבּוּצוֹ לֹא לַאֲכִילָה וְלֹא לְמַשְׁקֶה (ו) רַק סְתָמָא, אָסוּר, דִּכְעוֹמְדִין לְמַשְׁקֶה דָּמֵי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא קִבְּצָן לַאֲכִילָה: **(ז) מֻתָּר לְסָחְטָן.** מְשׁוּם דְּעוֹמְדִין לַאֲכִילָה וְלִיקָּא דְּבָעֵי לְהוּ לְמַשְׁקִין, אֵין שֵׁם מַשְׁקֶה עַל הַיּוֹצֵא מֵהֶן וְהָוֵי כְּמַפְרִיד אֹכֶל מֵאֹכֶל, וְאַף דְּהוּא חָשֵׁב עֲלֵיהֶן (ז) בִּסְחִיטָתוֹ לְמַשְׁקֶה, בָּטְלָה דַּעְתּוֹ אֵצֶל כָּל אָדָם:

(פמ) עַיֵּן בְּמִנְחַת כְּהוּרִים שָׁם בְּפֵרוּשׁוֹ, וְהָאֱמֶת הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי: **א (פ)** רַשׁ״י (קמג: ד״ה אין) וְהָרַמְבַּ״ם (פכ״א הי״ב): **(ב)** רַשׁ״י (שם ד״ה אסורין): **(ג)** גְּמָרָא (שם): **(ד)** טוּר: **(ה)** רַמְבַּ״ם (שם): **(ו)** עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ה) בְּשֵׁם הַגְּמָרָא (שם). וְכֵן הוּא בְּמְאִירֵי (שם ד״ה אמר המאירי המשנה השניה), וּדְלֹא כְּקַרְבָּן נְתַנְאֵל (פכ״ב סי׳ ב אות ד): **(ז)** עַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה מותר):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סכ״ט) כתב: הרוקק ברוח והרוח מפזר הרוק חייב משום זורה ולהאומרים שכל מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה אף כאן פטור אבל אסור מדברי סופרים אפילו אינו מתכוין לכך אלא שהוא פסיק רישיה ולא ימות. **ב]** ובשו״ע הרב (סכ״ז) כתב כהשו״ע שנותנים שומשומין ואגוזים לדבש ובלבד שלא יחבצם בידיו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah